

Persbericht

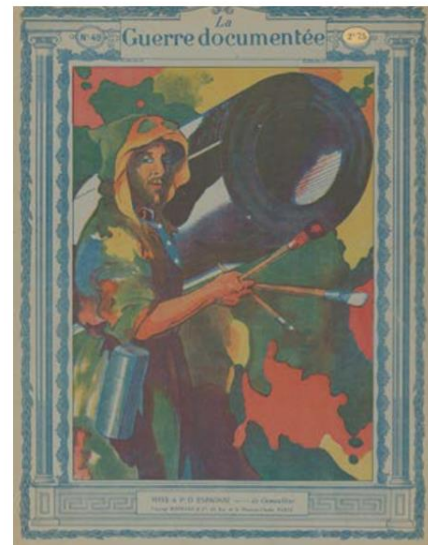
Tentoonstelling *Camouflage, Behind the Abstract Pattern: Art – Nature – War*
24-11-2019 tot 29-03-2020

FeliXart Museum Drogenbos, België

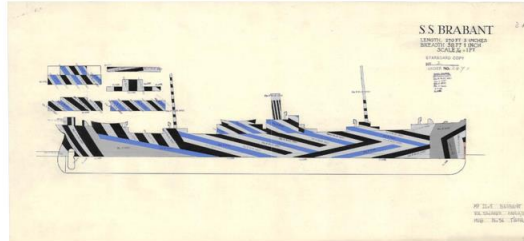
Camouflage gaat verder dan het abstracte patroon. Het FeliXart Museum biedt met de tentoonstelling *Camouflage: Art – Nature – War* meer dan een historisch overzicht van tactieken en motieven. Het reflecteert ook over het camouflagethema in de kunst en de samenleving. In tijden van gezichtsherkenning en privacy-risico's blijft camouflage een uiterst actueel thema.

Fred Bervoets, *De Clown, Nevada, 1988*, acrylic on camouflage pattern fabric, 113 x 165 cm, private collection, all rights reserved; Pavo, Royal Belgian Institute of Natural Sciences; La Guerre documentée, n°49 [France], [1917-1918], private collection, all rights reserved.

Het ons zo vertrouwde abstracte camouflagepatroon kreeg vorm op hetzelfde moment dat de abstracte kunstbeweging in België aanvatte, een eeuw geleden. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd er geëxperimenteerd met optische illusies uit de natuur om ze tactisch in te zetten in militaire strategieën. De tentoonstelling brengt een verrassende en originele combinatie vol kunstwerken, natuurobjecten en militaria waarbij zowel de relatie tot de natuur alsook de fenomenen van de optische illusies en de dubbelzinnigheid van beelden belicht worden.

Victor Vasarely, Kara, 1956, acrylic on canvas, 77 x 70 cm, private collection; Equus burchelli bohmi, 170 x 180 x 50 cm, Royal Belgian Institute of Natural Sciences; S.S. Brabant, dazzle camouflage plan, 1918, War Heritage Institute, Brussels.

Voor *Camouflage* heeft FeliXart Museum mogen rekenen op uitzonderlijke stukken en archieven van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen en het War Heritage Institute, met werken die nooit eerder aan het publiek werden voorgesteld. Ook worden er voor deze tentoonstelling werken ingezet uit de collectie “Moderne Kunst uit het Interbellum” van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, waarvan een deel bij FeliXart Museum werd ondergebracht tijdens de restauratiewerken. De tentoonstelling bevat ook vele internationale bruiklenen.

Joseph Lacasse, *Le passage des Allemands à Tournai, le 6 août 1914*, oil on canvas, 210 x 110 cm, private collection; Daphnis nerii (Sphingidae), Royal Belgian Institute of Natural Sciences; Helmet, Royal Belgian Institute

Art: Zeitgeist van de 20ste eeuw, een andere optiek

Het spelen met ambigue beelden, het vervagen van contouren en spelen met kleuren is typerend voor de algemene Zeitgeist en visie van een eeuw terug. Een nieuwe bevrijde wereld ging open, vaststaande kaders en vormen vervaagden en er werd op zoek gegaan naar nieuwe maatschappelijke idealen. Een avant-gardisme, wat zich in de kunst uit in abstractie, waarbij Felix De Boeck een pionier was in België. Het subversieve motief werkt inspirerend voor abstracte kunstenaars, die met vormen spelen, maar ook voor surrealisten die het als strategie gebruiken. Camouflage, dat evolueerde van een experiment in de Eerste Wereldoorlog naar een op grote schaal geïndustrialiseerd patroon in de Tweede Wereldoorlog, drong ook al gauw door in mode, muziek, film en de populaire cultuur.

Scott Paper, *The souper dress*, ca. 1966, cotton and cellulose, Modemuseum Hasselt; Michael Kampe, *Silhouette Eins*, 2010, collection Exploded View; Walter Van Beirendonck, AW1718 collection.

Nature: Abbott Handerson Thayer

Dieren ontwikkelen kleuren, gedragingen en patronen om zich in de natuur te verschuilen. De kwaliteit om via optische illusie te manipuleren werd artistiek onderzocht de Amerikaanse schilder en natuurwetenschapper Abbott H. Thayer (1849-1921) in zijn publicatie *Concealing-Coloration in the Animal Kingdom : An Exposition of the Laws of Disguise Through Color and Pattern*. Hij wordt beschouwd als de vader van de wetenschappelijke camouflage en zijn onderzoek inspireerde zowel het Engelse als het Amerikaanse leger. Zijn werk, voor het eerst tentoongesteld in Europa, fungeert als uitgangspunt van de tentoonstelling *Camouflage: Art – Nature – War*.

Abbott Handerson Thayer (1849-1921):
Male Wood Duck in a Forest Pool, study for plates 3 and 4 in *Concealing-Coloration in the Animal Kingdom*, ca. 1909, oil on board, 80 x 86,3 cm, Family and Estate Abbott Handerson Thayer; *Landscape with Bird Cutout*, s.d., watercolor on cardboard mounted on plywood frame, 15,5 cm x 57,1 cm, Collection of Elizabeth and Richard Meryman; *Diorama for Militaire Camouflage*, ca. 1915, watercolor and collage, 12,7 x 17,1 cm, Collection of Elizabeth and Richard Meryman.

War: Optische illusie in de vuurlinie

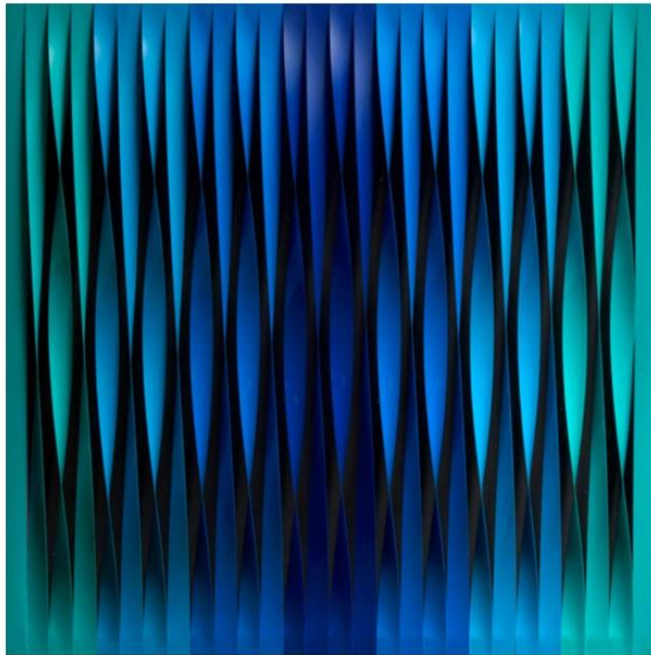
De Eerste Wereldoorlog markeerde een onmiskenbaar keerpunt in de geschiedenis van de 20e eeuw. De versnelde technische innovaties die het teweegbracht, maakten van camouflage en ware militaire wetenschap die strategisch ingezet werd om zich te beschermen, te verrassen, af te leiden en vooral te misleiden. Sinds de uitvinding van nieuwe technieken, werden de traditionele kleurrijke uniformen ingeruild voor sobere kleuren. Er werd tactisch geëxperimenteerd met het opgaan in de natuurlijke omgeving dankzij vloeiende, vervaagde, haast impressionistische contouren, om zich te verschuilen of om de vijand te misleiden. Crypsis en mimeze zijn maar enkele van de vele camouflagevormen en -technieken in het dierenrijk, toegepast in strategische technieken. Bij de marine werd een andere tactiek uitgewerkt: de razzle dazzle. Deze camouflagetechniek met een lineair motief maakt het moeilijk voor de vijand om de koers en de snelheid te bepalen. Deze vorm van camouflage werkt disruptief, net zoals de strepen van een troep zebra's de waarneming van een leeuw verstoren.

Edmond Van Dooren, *Het Paar*, 1920, oil on board, 132 x 62 cm, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerp; Pjeroo Roobjee, *De gecamoufleerde ruïne van Batenberg* (Brechtsgarten), acryl op doek, 200x120 cm, private collection; Jean-Jacques Gailliard, *Portret van een jonge schilder*, olieverf op paneel, 1943, Museum Dhont-Daenens.

Het camouflagemotief en de filosofie die erachter schuilt zijn relevanter dan ooit voor actuele thema's, of het nu gaat om vragen over privacy, de relatie met autoriteiten of met de natuur. Camouflage roept telkens weer het subtiele evenwicht op tussen het zichtbare en het onzichtbare, tussen het microscopische en het kosmische, tussen het autoritaire en het subversieve, tussen verschuilen en misleiden.

Walter Leblanc, *Torsions*, 1972, Collection Walter Leblanc Foundation; *Butterfly Morpho (Nymphalidae)*, Royal Belgian Institute of Natural Sciences; Adam Harvey, *CV Dazzle*, Look 5, 2014.

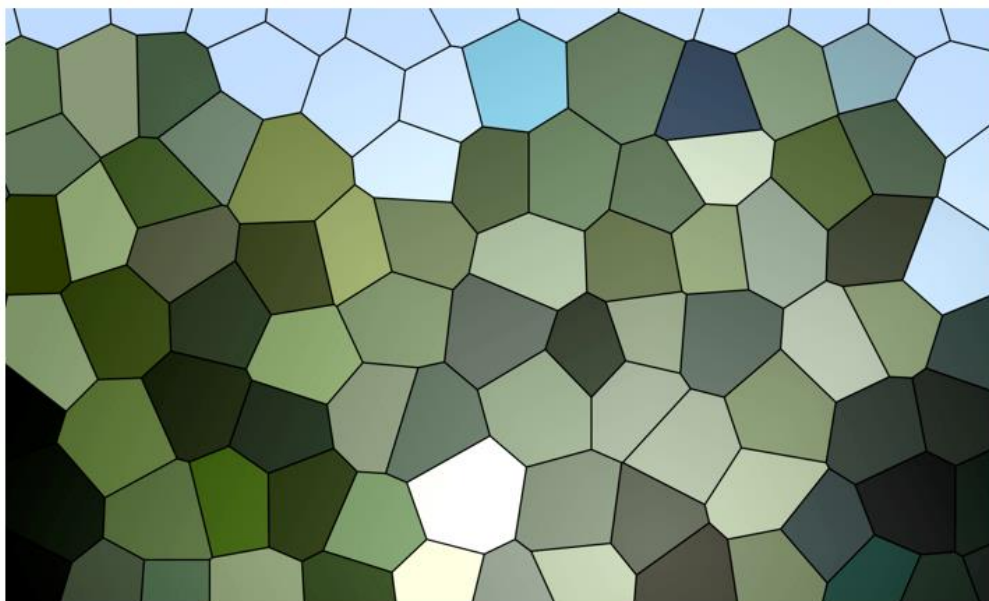
Tentoongestelde werken

meer dan 60 natuurspecimina en militaire objecten

Kunstenaars: Abbott H. Thayer, Rik Wouters, George Creten, J. Vanden Eeckhoudt, Jules Shmalzigaug, E-F. Lecomte, Joseph Lacasse, Frans Masereel, Paul Poiret, Jos Albert, Ferdinand Schirren, Felix De Boeck, Ramah, Marthe Donas, Jozef Peeters, Edmond Van Dooren, Floris Jaspers, Leo Dohmen, Robert De Smet, Marc Eemans, Marcel Lefrancq, Raoul Ubac, Willy Kessels, Victor Servranckx, J-J. Gailliard, Walter Leblanc, Michel Seuphor, Anne Bonnet, Louis Van Lint, Victor Vasarely, Maurice Wyckaert, Piet De Groof, Scott Paper, Jozef Mees, Alfons Schilling, Jan Yoors, Fred Bervoets, Pjeroo Roobjee, Emily K. Kngwarreye, Ria Pacquée, Martin Margiela, Walter Van Beirendonck, John Mawurndjul, Pascal Bernier, Lieven Segers, George Tjungurrayi, Kathleen Petyarre, Gérard Berréby, Michael Kampe, Simon Menner, Adam Harvey, Isabella Streffen, Roy Villevoeye, Blexbolex, C. Gonzaly-Casanova, Gery Desmet, Sylvie De Meerleer, Adji Titus, Nidraged ...

FeliXart gecamoufleerd

De hele FeliX-site hult zich in het camouflagepatroon, zowel het museum (FeliXart) als het 5ha grote eco-domein (FeliXeco). Ook de voorgevel van het museum wordt gecamoufleerd via een participatief project waarbij bewoners van Drogenbos worden betrokken.

Scholen, groepen en gezinnen in kaki

Het FeliXart Museum werkte voor deze tentoonstelling een specifiek aanbod uit voor scholen en gezinnen. Rondleidingen met creatieve workshops voor groot en klein, wandelingen op het domein, gezinsdagen, vakantiestages, bioscoopmomenten,... Alles is ontworpen om te kunnen leren en tegelijkertijd plezier te hebben!

Ook leent *Camouflage* zich tot een pilootproject voor Alzheimerpatiënten die kunst zeer positief beleven, en waar FeliXart uiteraard wil toe bijdragen.

Over het FeliXart Museum

Op een plek waar je het niet verwacht, in het centrum van de kleine verstedelijkte gemeente Drogenbos, ligt het FeliXart museum, in een oase van 5ha groen. Dit domein was ooit van Felix De Boeck (1895-1995), een van de pioniers van de Belgische abstracte kunst. Het museum opende in 1996 en focust zich op historische en hedendaagse avant-gardekunst. Dankzij tentoonstellingen, projecten en publicaties van nationale en internationale uitstraling heeft het museum de laatste jaren een belangrijke plaats ingenomen binnen de expertise rond avant-garde, Interbellum en abstracte kunst.

Contact

Gudrun Dewilde

Communicatie FeliXart

Kuikenstraat 6

1620 Drogenbos

gudrun.dewilde@felixart.org

+32 476 62 70 15